

SUOMEN ORTODOKSISEN KIRKKOKUNNAN JA SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAISEN KIRKON VÄLISET TEOLOGISET NEUVOTTELUT

T i e d o n a n t o

Suomen ortodoksisen kirkkokunnan ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtuuskuntien toiset teologiset neuvottelut pidettiin lokakuun 8. - 10. päivinä 1990 Uudessa Valamossa. Kokouksen isäntänä toimi Suomen ortodoksinen kirkkokunta ja sen valtuuskunnan puheenjohtaja, Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Johannes.

Suomen ortodoksisen kirkon valtuuskunnassa oli arkkipiispa **Johanneksen** lisäksi piispa **Ambrosius**, yliassistentti **Jarmo Hakkarainen**, teologian kandidaatti **Heikki Huttunen** ja teologian maisteri **Olavi Merras**.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtuuskunnan johtajana oli Mikkelin piispa **Kalevi Toiviainen** ja jäseninä jaostopäällikkö, TT **Lorenz Grönvik**, tuomiorovasti, TT **Voitto Huotari**, kirkkoherra, TT **Hannu T. Kamppuri** ja dosentti **Eeva Martikainen**.

Kokouksen sihteeristöön kuuluivat arkkipiispan sihteeri **Makarios Lehtimäki** ja kirjeenvaihtaja-sihteeri **Minna Väliaho**.

Tarkkailijana neuvotteluissa oli läsnä Helsingin piispa **Paul Verschuren** Suomen Katolisesta kirkosta.

Neuvottelujen avajaisissa puhuivat arkkipiispa Johannes ja piispa Kalevi Toiviainen, jotka korostivat jakamattoman kristikunnan yhteisen perinnön merkitystä kanonien (varhaiskirkon kirkkosääntöjen) eri kirkkoja koskevaa velvoittavuutta tutkittaessa. Molemmat viittasivat myös siihen, että luterilainen ja ortodoksinen kirkko kuuluvat kumpikin maailmanlaajuiseen kirkkoyhteisönsä ja että ne osallistuvat myös kansainväliseen luterilais-ortodoksisen teologiseen dialogiin. Piispa Toiviainen korosti myös sitä, että kysymys seka-avioliitoista on keskeinen kirkkoille, jotka ovat palvelleet vuosisatoja saman kansan keskuudessa.

Neuvottelukokouksen aikana valtuuskunnat osallistuivat luostarin jumalanpalveluselämään. Tämän lisäksi toimitettiin luostarin kirkossa myös luterilainen vesper ja ehtoollisjumalanpalvelus, joihin osallistui myös paikallisväestöä.

Neuvottelujen käsiteltävänä oli kaksi aihetta. Ensimmäinen oli "Opin ja kanonien suhde sekä kanonien ekumeeninen velvoittavuus", josta esitelmöivät Jarmo Hakkarainen ja Hannu Kamppuri. Toisena aiheena oli "Ortodoksin ja luterilaisen avioliitto pastoraalisena kysymyksenä". Siitä pitivät alustuksen Voitto Huotari ja Olavi Merras.

Ensimmäistä teemaa käsiteltäessä molemmat osapuolet totesivat, että kirkon kanonit nousevat uskosta joskin ne on laadittu vastauksena tietyn historiallisen kontekstin asettamille haasteille. Ne tukevat jatkuvasti uskon ja rakkauden mukaista elämää kirkossa ja ne ovat ymmärrettävissä vain uskosta käsin. Pidettiin tärkeänä saada aikaan mahdollisimman laaja ekumeeninen selvitys siitä, mikä on kanonien velvoittavuus kirkkojen nykyisessä käytännössä ja mikä merkitys niillä on eri kirkkoille.

Toisesta teemasta päätettiin antaa seuraavat suositukset:

1. Vaikka juridisesti onkin olemassa vain yksi avioliittoon vihkiminen, voidaan se kirkollisesti suorittaa sekä luterilaisen että ortodoksisen perinteen mukaan, kuitenkin sekoittamatta itse toimituksia keskenään. Molemmat osapuolet pitävät tärkeänä avioliiton siunaamista ja pyhittämistä sekä painottavat vihkijän ja avioon aikovien etukäteiskeskustelun merkitystä. Keskustelussa tulisi käsitellä kristillisen avioliiton luonnetta sekä mahdollisten lasten kastamista ja uskonnollista kasvatusta.
2. Ortodoksisten ja luterilaisten seurakuntien tulisi tukea seka-avioliittokotien rukouselämää molempien perinteiden hengessä sekä perheiden osallistumista seurakuntien jumalanpalveluksiin.
3. Saman perheen lapset tulisi kastaa saman kirkon jäseniksi. Varhaislapsuudessa tulisi tukea lapsen kasvamista nimenomaan sen kirkon traditioon, johon hänet on kastettu; myöhemmällä iällä hänet tulisi tutustuttaa myös toisen vanhemman kirkolliseen perintöön. Molemmat osapuolet toivovat, että Suomen lainsäädäntöä voitaisiin tarkistaa siten, että perheolosuhteiden muuttuminen (esim. avioero tai kuolemantapaus) ei vaikuttaisi alle 15-vuotiaiden lasten kirkkokuntaan.

Neuvottelut käytiin avoimessa ja rakentavassa hengessä. Todettiin, että pyrkimyksenä edelleen on keskinäisen tuntemuksen ja ymmärtämisen syventäminen sekä mahdollisten väärinkäsitysten selvittäminen.

Alustavasti sovittiin, että seuraavat neuvottelut pidetään Suomen evankelisluterilaisen kirkon isännyydessä 7.-9.10.1991. Neuvottelun teemoiksi sovittiin "Kirkko jumalanpalvelusyhteisönä" ja "Kirkkojemme ihmiskäsitys ja nykyai-ka".

Uusi Valamo 10.10.1990